

Касян О.А.

аспірант,

Науковий керівник: Бондарчук Н.В.

доктор наук з державного управління, професор,

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

АГРОСТРАХУВАННЯ ЯК РЕЗЕРВ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

Агροстрахування станом на 2020 рік є досить неефективним інструментом в державному регулюванні процесів сільського господарства. Аграрні підприємства України мають величезний потенціал, для розвитку і з кожним роком представляють більший інтерес, для іноземних інвестицій. Але ризиковість аграрного бізнесу та відсутність страхової підтримки уповільнюють вливання коштів збоку закордонних інвесторів.

Головною причиною низького рівня користування страховими послугами є недовіра, та відсутність розуміння вигід від страхування.

Зазвичай сільгоспвиробники звертають особливу увагу на суми відшкодування збитків від страхових компаній, які аграрії зазнали в результаті страхових випадків. На переконання сільгоспвиробників, розмір відшкодувань показує серйозність намірів страховиків, у повному обсязі, виконувати взяті на себе зобов'язання.

Зараз вкрай важливо підхопити позитивні тенденції останніх років та максимально їх посилити. Для цього є всі можливості. Одна з них стосується запровадження в Україні сучасних практик агροстрахування, які використовуються в розвинених країнах.

Згідно статистичних даних, рівень агροстрахування в Україні становить всього лише 5-7%, в той час як в Польщі цей показник знаходиться на рівні 30%, в Німеччині – понад 60% [2].

Взагалі реальну роботу ринку агροстрахування в Україні було розпочато у 2005 році з прийняттям Закону України «Про Державний бюджет України 2005 року» [1].

Якщо проаналізувати становище процесу страхування в Україні за останні роки (таблиця 1), можна звернути увагу, що становище на ринку страхування мало більш успішну картину в 2007 році.

Аналізуючи показники роботи програми державної підтримки агрострахування, виходячи з даних таблиці 1, треба відмітити, що у 2007 році було укладено найбільшу кількість договорів – 4397 шт. Так як досить активно відбувалось стимулювання страхового процесу в Україні. Сума страхової премії за програмою субсидованого страхування культур в 2007 році склала 117,1 млн. грн. Всього було застраховано 2360 тис. га посівів сільськогосподарських культур.

Таблиця 1

Стан страхування в Україні 2007-2018 рр.

Показники	2007	2008	2009	2010	2012	2014	2015	2016	2017	2018
Кількість договорів	4397	1637	1980	1217	1936	1392	1062	793	957	1207
Площа, тис. га	2360	1171	510	553	727	732	689	700	661	974
Сума премії, млн. грн	116,7	155,4	42,0	72,1	130,4	72,8	77,7	157,0	204,3	208,8
Субсидія, млн. грн	47,8	72,8	0	0	0,086	0	0	0	0	0

У 2008 р. планувалось виділити на підтримку агрострахування 200 млн. грн., але більша частина цих коштів була направлена на ліквідацію наслідків стихійного лиха в західних регіонах країни. Залишилось 72,8 млн. грн, але з цих коштів аграріям було видано лише 60,8 млн. грн. А починаючи з 2009 р. програму фінансування страхування сільськогосподарських ризиків за рахунок державного бюджету було закрито.

Починаючи з 2009 року, всі коливання, які відбуваються, характеризуються використанням залучених грошових ресурсів, для проведення господарських операцій. Дуже популярною стала форвардна програма, яка поряд з іншим також передбачає і страхування посівів майбутньої готової продукції.

З даних таблиці 1 можна зрозуміти потенціал українського агрострахування, так у 2007 році був показаний результат, до якого необхідно прийти, а потім перевиконати, в майбутньому. Якщо подивитися на динаміку ринку агрострахування, то негативний тренд спостерігався до 2016 року, а далі він починає зростати та розвиватися.

Саме страхування є одним з ефективних засобів захисту агроформувань від погодно-кліматичних ризиків, які господарства не в

зможі уникнути, але негативні наслідки яких вони можуть мінімізувати, шляхом вибору відповідної страхової програми.

Страхування посівів, та і взагалі продукції рослинного чи тваринного походження, може принести свої плоди в майбутньому періоді.

Підприємствам аграрної сфери потрібна державна програма регулювання та підтримки страхування аграрних ризиків. Якщо в інших країнах такий механізм мінімізації ризиків діє та повністю виправдовує себе, то може і повинен сприяти стабільнішому розвитку бізнесу українських аграріїв.

Стимулювання аграрних виробників з боку держави допоможе мінімізувати всі ризики, та зробити український аграрний бізнес більш привабливим, для залучення іноземних інвестицій, що в свою чергу вплине на покращення умов праці, збільшення робочих місць, а також підвищення ефективності використання земельних ресурсів в цілому.

Список використаних джерел:

1. Закону України «Про Державний бюджет України 2005 року» [Електронний ресурс] // Законодавство України. – 2005. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2285-15>
2. Рубцова Н.М., Холод С.М. Проблеми розвитку ринку агрострахування в Україні / Н.М. Рубцова, С.М. Холод // Збірник матеріалів XIII Міжнародна науково-практична конференція «Виклики та перспективи розвитку нової економіки на світовому, державному та регіональному рівнях» / [за ред. А.В. Череп]. – Запоріжжя : Видавництво ЗНУ, 2018. – С. 260-261.